Вп. п. мой. Витиневий

БАТЬКІВЩИНА

РІК ВИД. III. | УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК | ЧИСЛО: 2(64)

РІМІНІ • НЕДІЛЯ, 12. I. 1947 р. ІТАЛІЯ

ПІД НОВИЙ РІК

Багато всяких надій єднало людство з 1946 роком, коли рік тому стануло на його порозі. Саме тоді відійшов був 1945, останній із сімох років воєнних жахіть, його місце зайняв перший рік миру, і народи, лекше відодхнувши в "відпруженій позоєнній атмосфері", кожен на свій лад чекали від нового, 1946 року на щось інше, краще. Основна вимога була: принести й закріпити с п р а в ж н і й м и р.

Та чи виправдав 1946 усі покладані на нього сподівання?..

Можемо сміло сказати: ні, не виправдав ані для світу загалом, ні для українського народу, ні для нас. Правда, він уже не був роком війни, але не був теж роком миру; рік видужування, вигоювання завданих у війні ран, - пробують назвати його люди, - видужування, що часом прикріше від самої недуги. Та химера хотіла, що не всі познаки показували на те, щоб він дійсно видужував. Змагання за Трієст, Персію, заворушення в Палестині, Греції, нагінка на Еспанію, експерименти з атомовою зброєю, закон обов'язку військової служби в Англії, - все це радше підповідає іншу назву: рік в з а є м н о г о в и п р о б о в у в а н н я.

Коли навіть приймемо першу назву, то, треба признати, вже зовсім своєрідне "лікування" відчув на собі український народ, впряжений знову в большевицьке ярмо. З однієї сторони розреклямовували його як народ переможний, об"єднаний, державний, зо своїм власним урядом, військом, дипльоматичним корпусом, а з другої - закордонна преса за час цілого року розписувалася про повстанські рухи на Україні. Навіть совітська пропаганда не зуміла промовчати фактів тихого спротиву, саботажів. У відплату за непокорування нагрянула чистка. Чистили від "шкідливого елементу", колгоспи, очищували фабрики, кооперативи, транспорт, викрили ряд "шкідників" у школах, літературі. Хвиля чистки не проминула й комуністичної партії. Виявилося, що і ця за час війни "засмітилася" націоналістами, які, коли самі не шкодили, то потуряли шкідництву. І коли добавити, що ніхто, навіть совітські урядові чинники, не роблять таємниць із того, що Україна була однією з країн, які найбільш потерпіли в війні, та що на ній у сучасному лежать усі тягарі "відбудови СССР сталінськими темпами", - можна ясно уявити собі образ її народу.

Так, отже, контингентами своїх наземних і підземних багатств, контингентами в'язнів до совітських тюрем, засланців на Сибір, крови кращих своїх синів лікувала Україна схворілий, миршавий організм держави-кольоса під знаком переслідування народу, знущання над родиною, традиціями, релігією, жалоби по жертвах за свою й чужу справу переживала останній, 1946 рік.

Великі надії на минулий рік покладали мільйони бездомних, що опинилися поза межами своїх матірніх країв, на вигнанні, щоб знайти сховище від "демократичного" терору пануючих режімів. Сподівалися, що чейже 1946 рік положить край сучасному станові, принесе змогу вернутися до своїх вільних країв, або принаймні знайти притулок у якійсь новій батьківщині. Але така змога не прийшла. Навпаки, всесильні "опікуни" доложили всіх зусиль, щоб стягнути нещасних, по-їхньому - ворогів народу, коли не по добрій волі, то силою, для покарання. І рік застав та покинув погорджуваних "Ді-Піс" у злиденних таборах, в нужді й вічному страху від "репатріяції", перед замкненими дверима світу.

Нам цікаво зупинитися тепер на нашому вузькому гурті і, старим звичаєм, кинути погляд узад, на пройдений нами у минулому році шлях.

"... Новий Рік кличе нас об'єднатися великою любов'ю до нашої рідної Батьківщини і прикласти всіх зусиль та праці для добра нашого народу" - писали ми рік тому в новорічному числі нашого тижневика. Табор єднався, в межах можливого працював і вірив. В лавахробітників для добра загалу опинилися всі, старі й молоді, без уваги на степені, політичні переконання, місця походження. По волі Всевишнього, багато наших товаришів відійшло від нас навсе, багато покинуло наші засіки, щоб станути при боці родин, до праці на інших становищах. Але це все в загальному не міняло обличчя й постави табору. Мимо виїмкових умовин, вигасала апатія, яка була прищепилася табору в початках його існування, росла власна преса, власні школи, розвивався театр, товариства, інституції. росли гурти інтелігентів, фахових ремісників, свідомих і культурних громадян. У висліді - "можемо вже сьогодні сказати, що ми, таборовики в Ріміні, не прогайнували часу примусового сидження за дротами" - говорив наказ Команди в останні Свята Різдва.

Але знову таки, наша праця в таборі не була ціллю сама в собі. Основне наше бажання - стати вільними людьми, отримати змогу максімум своїх сил і здібностей віддати на послуги родині, суспільству, Батьківщині, - лишилося без відповіді. Тому сьогодні, як наш табор серед своїх дротів уже вдруге вітає Новий Рік, ми нічого гарячіше собі не бажаємо, як т е р п е л и в о с т и. Так, терпеливости, здоров'я, перетривати - віримо, останні - місяці існування табору. Зужиймо їх, ці місяці, на підготовку до життя в нових умовинах волі й вічної боротьби за існування; здобуваймо, поглиблюймо наше фахове знання, плекаймо почуття нашої національної спільноти, сталім характери, гартуймо тіла й душі на всі невигоди, щоб ніщо, навіть найгірше, не було для нас несподіванкою. Сучасна політична ситуація дозволяє вірити, що все дотеперішнє обернеться в нашу користь і ми вернемося до своїх домів, своїх старих варстатів праці, шкіл, - але ж бо холодний розум наказує теж припускати, що прийдеться нам залишитися на чужині довгі роки, щоб своїм трудом здобувати собі чорного хліба й поставою помагати обездоленій Батьківщині... Прикрий досвід еміграції 20-их років, коли то велике число людей свою легкодушність переплатило здоров'ям, а то й життям, виразно навчає, що цієї другої можливости ніяк нехтувати не можна... Відтак витривання в надії на Бога, міць і невмирущість своєї нації, на власні сили, стійкости при своїх ідеях на шляху в Новий Рік бажаємо, бо ми свідомі, що тільки з ними зможемо, вийшовши в світ, бути здібними до життя, здібними приносити користь родині, народові.

Так відходить старий рік у безвісті, щоб припасти порохами забуття, як припали інші, попередні роки. Світ супроводить його байдужим поглядом, і ні один м'яз обличчя не зворухнеться йому на прощання, не впаде ні одна сльозинка з очей від жалю за ним. Бо й чим же він заслужив собі на це? Що приніс людству, крім розчарувань, злиднів, голоду, дошкульніших ніж у воєнні роки?.. Наближення Сходу до культурного Заходу? Зворот у зовнішній і внутрішній політиці та ряд "полекш" у СССР? Останнє відпруження в міжнародній політиці? Совітсько-англосаське культурне "братання"?... Чи, може, це вже воно, оце видужування?... Хай і так. Ми хочемо вірити в це, як твердо віримо, що ще людина, істота створена на образ і подобу Божу, н е п е р е с т а л а б у т и л ю д и н о ю, що не затратилась культурні надбання тисячоліть, не потонула в морі пожеж і крови минулої війни с п р а в е д л и в і с т ь. На межі років 1946 і 47, коли чи не яскравіше як коли небудь досі на небосклоні видніє: "Тим знаком переможеш!", з відкритим і ясним чолом, згуртовані довкруги нашої Найсвятішої Ідеї, глядимо в майбутнє та віримо, що світ н е в т р а т и в с в о ї х х р и с т и я н с ь к и х о с н о в, що дасть відпір усьому злому, що нависло над ним, та що "св. тло п р а в д и таки засяє". І коли ми не помилимося в нашій вірі, напевно скінчиться час проби, прийде здійснення найбільшої нашої мрії.

Х Р И С Т О С Р А Ж Д А Є Т Ь С Я !

Нашим Дорогим Владикам, Всеч. отцям духовним, всім віруючим Українцям Католикам та всьому Українському Народові на Рідних Землях та на скитальщині

Н а й к р а щ і П о б а ж а н н я

з нагоди Різдва Христового й Нового Року

засилає

ЦЕНТРАЛЯ УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ.

Читачам і Симпатикам нашого часопису

Щ А С Л И В О Г О Н О В О Г О Р О К У

бажає

Редакція.

diaspriana.org.ua

ВД НОВІ ДРАМИ Ю. КОСАЧА

"Ворог" - так зветься перша нова п'єса Юрія Косача, що на літературному конкурсі видавництва "Час" у Фюрт /Баварія/ дістала найвищу оцінку журі й одержала другу нагороду.

Основною темою цієї драми є збройна боротьба українського народу проти Німеччини. "Ворог" Косача - драма напруженого кипіння мислі, яку автор зумів перепустити й розкрити через конфлікти почуття героїв. У камерних мас - штабах діяльності трьох основних персонажів /бо інші персонажі - нечисленні й епізодичні, вони творять тло, не більше/ розкрився конфлікт доби. Акторам є що грати в цій п'єсі, глядачеві є що пережити та продумати.

Перенесення головного конфлікту на три основні персонажі ніяк не прикрило побічної теми про безпосередню боротьбу підпілля в часах німецької окупації. Учасник її - Леонід, рідний брат головної героїні Лени. Проте, головними героями у п'єсі лишаються: письменник Орест Туга, німецький старшина Ґеорґ Асмут і Орестова дружина Лєна.

Тонкий і глибокий письменник Орест Туга - чужий вовчій добі, добі існування тотальних режимів. Він не знає й не хоче знати ненависти. Плекає квітку своєї правди і знає, що квітці цій дійти тільки по бурях. Тому стоїть осторонь життя й боротьби. Його твір, над яким працює, - "жемчугові грані" - це краса, повизбирувана старанно серед мотлоху життя.

І ось у його житті з'являється Асмут, людина зо сталевим блиском в очах, ніби військовий літун, а справді кат, носій поглядів "герренфольку" /"народу панів"/, що не знає людини,- він знає юрбу й над нею хоче панувати. У війську, що прийшло завоювати Україну і що, кінець-кінцем, складається переважно з автоматизованих рабів, він хоче бути справжнім завойовником і паном. Цинічний, із зовні нахапаною культурою, хам і садист, - але який вишуканий, який-ніби-скоряючий. Він не говорить казенними словами, о, ні. Він ніби зневажає всіх штабістів, фюрерів усіх масштабів і ступнів. Люцифер, спокусник.

Він кидає чорну тінь на душу Ореста Туги, затруває свідомість, паралізує творчість. З його приходом, у дім Туги вдирається ґестапо, а в душу - вовча доба. Гасловi "любіть ближнього!" протиставиться гасло "могутнійте!" Сіються зерна ненависти, поведінки "по той бік добра і зла". І Орест починає втрачати свою велику віру. Він готов утратити і вірність: собі, своїм ідеалам, своєму народові, своїй дружині.

І тут двобій Орест - Асмут переноситься в душу Лєни. Щоб урятувати чоловіка, вона мусить скомпромітувати Асмута. Вона зраджує з ним чоловіка. Вона рятує душу, віддаючи тіло. Але отруя проходить і в душу. Лєна з жахом відкриває ворога в собі. Усвідомивши це, Лєна не тільки врятувала Ореста, - вона перемогла. В перемозі Лєни над Асмутом символічно припечатана дальша доля Німеччини, її загибель...

"И навели аналізу п'єси за критикою Ю.Шереха, вміщеною в "Часі". Знаючи досвід Ю.Косача в побудові п'єси внутрішньої акції, п'єси характерів на тлі історичних подій /згадаймо відому його "Облогу" з часів Хмельниччини - - В.Л./, ми солідаризуємося з критикою в тому відношенні, що, очевидно, п'єса Косачеві вдалася. Признати їй успіх слід уже тому, що вона цінна своєю м и с т е ц ь к о ю п с и х о л о г і ч н о ю майстерністю. Вона нас переконує, а не аґітує.

Якраз в аґітаційнім плані складена його друга п'єса, що на конкурсі отримала третю нагороду. Це героїчна мельодрама "Зозулина дача".

Провал Косачевого романтичного репортажу "Марш Чернігівського полку" примушує нас надто скептично дивитися на цю нову драматичну спробу Косача. Тому її позитивні сторони, за браком обізнання з оригіналом, залишимо Ю.Шерехові. Що ж торкається самої теми - теж час німецької окупації в Україні, - то коли в ній одностилево вирішені всі ситуаційні положення, вона може захоплювати. Тим часом даємо слово критиці...

" Насичений тривогою, небезпекою й героїзмом дух доби відчувається вже з першої авторської ремарки: "Вузлова станція в Україні 1943 року. Провесна. Відтань шляхів, людних перонів, сумбуру приїздів-відїздів. Так і видно крізь розбиті вікна почкальні, крізь двері, що безперестані ходять, людей, військових, спекулянтів, типів, мурашву окупаційної доби." А першою реплікою йде: "Мегафон: Станція Козятин! Станція Козятин! Урлявберцуг нумер 215 - Київ-Вінниця-Лемберг-Бресляв-Берлін! Тільки приналежні до вермахту. Всідати! Двері зачиняти!"

Далі йде ланцюг картин-подій: провокації, арешти, романтика запілля українського центру в Києві в 1943 року, героїчні вчинки й загибель...

"Образ епохи оформлюється в синтетичних характеристиках персонажів. Наприклад, героїня "Зозулиної дачі" - Олена так говорить про себе і про добу:" тепер я не та, що ви її знали колись. Тепер темінь довкруги і тільки блиск лез, тільки мерехт вістрів. І моя душа серед лез. Моя душа - не моя. На лезо впаде мимохіть, і зітне її лезо, мов пелюсток." І далі : "щастя між лезами йти й не зранити душі, чистої, як хрусталь". Так окреслюється протиставлення брудної й жорстокої доби й тих чистих серцем і мужніх, хто добі не скорився, а розпочав з нею бій."

Нема потреби доводити про цінність /хоч і сумнівну театральність "Зозулиної дачі"/ обох драм Косача. Вони потрібні, бо написані стилево, рукою майстра, що до своїх життєвих спостережень добавив свою мистецьку душу, свою творчу фантазію, нові думки в баченні недавно померлої, але знову живої, в о в ч о ї доби. І тому в цій вовчій добі найбільш цінні голоси Ореста Туги з "Ворога" та Олени з "Зозулиної дачі", що кличуть нас до збереження душі, цього найбільшого скарбу нової гуманної людини, що вже починає народжуватись на цвинтарі Одного і на спостереженнях передсмертної агонії Другого.

КРАПКА НАД І

II.

Дуже мене втішив Твій лист, Друже! Я радий, що в Вас на обрії всякі Параґваї й Арґентини нарешті з'явилися, бо і справді Ви сидите вже досить довго. Але, як уже виберетесь "за тихі води", то тим більше прийдеться Вам уже разом із нами,"цивілями", щось робити, не тільки для себе, але й для України, як п.О.З. каже -"для відновлення Самостійної Української Держави"; робити те, що обставини не дозволяють робити тим, які на рідній землі за ту державу борються.

Тішить мене, що мого попереднього листа Ти віддав до преси. Дякую за честь і шану! Просиш писати далі на цю тему, то ж я виконую Твою просьбу, пишу оце другого з черги листа та придержуюсь, так сказати б, схеми статті п.О.З.

Ще раз коротко згадаю про те, що автор статті вважав першим обов'язком еміґрації: "докладно продискутовувати й розвивати думки, гасла, ідеї". У Ваших, Друже, обставинах це значить, що безплідні, але неминучі в кожному таборовому житті, а в житті замкненого табору зокрема балачки треба уміняти в систематичні реферати з дискусіями, а їх перебіг та вислід-резолюцію зафіксувати на папері, надрукувати в пресі й подати до еміґраційного центру, а також до сусідніх таборів. Якщо справа була поважна, вислід дискусії може /але не мусить/ послужити, як напрям на для відповідних органів табору, групи таборів, району або центру; можна його теж переслати до Краю.

Ця справа важлива ще й тим, що шляхом дискусій, безперечно, виясниться потреба реальної, щоденної, невдячної праці /без"осягів" та ефектів/, бо всі не можуть бути "інженерами" при відбудові нашого державного організму,-треба ж комусь і "вапно й цеглу носити", треба комусь ту цеглу випалювати, ба, треба комусь і глину для цегли копати; інакше в світі саме від себе не зробиться.

Право голосу, в відповідно обмеженому засягу, має й той, хто "глину копає", але всі мусять щось робити. А щоб більше зоставалось часу на роботу, дискусії мусять бути відповідно зорганізовані; тільки тоді може від них бути якась користь для України. - Те я хотів сказати й так розумію слова п.О.З.

Переходжу "до другої теми" О.Зеленецького. Він пише: "Еміґрація має теж сповнити друге важливе завдання. Вона має спопуляризувати в цілому світі боротьбу, яку сьогодні провадить Україна, та протиставитися з найбільшою енерґією ворожій пропаґанді, яка, або представляє наші змагання до самостійности в кривому дзеркалі, або взагалі їх промовчує".

Отже ці слова зо статті О.З. є темою мого сьогоднішнього листа. Я думаю, до найкраще назвати це "друге" завдання еміґрації "дипльоматичним представництвом України закордоном". Це завдання є справді дуже важливе, а може й найважливіше. Думаю, що п.О.З. ставить його тому не на першому, а на другому місці, що, як не продискутується справ міжнародного характеру й не найдеться спільних висліддів дискусій, то наша еміґрація викаже в міжнародніх сферах таку роз'єднаність і так багато різних думок, що ніхто не схоче слухати її представників; бо хто ж із чужинців зуміє розібратись у тому, хто говорить правду, а хто бреше, хто репрезентує когось, а хто, прямо, пхається в дипльомати з власної амбіції, або з уповноваження групи / байдуже - малої чи великої/, яка тільки себе признає непрогрішимою.

Вже сказано, що перед тим, як виступати на міжнародньому полі, треба справу продискутувати, бо "ум - хорошо, а два - лучше", як москалі кажуть. Крім того треба справу узгіднити й комусь ту репрезентацію доручити /кому саме,- про це окремо/. Ті уповноважені справу провадять, а решта не пхається. Навіть тоді, як репрезентанти роблять щось не так, як треба, хай і тоді ніхто не пхається. Таким репрезентантам десь у куті можна "ребра порахувати" за те, що "нечисто кнуть", а назовні йому і честь, і слава, й довір'я, й таке інше.

Якщо цього еміґрація не зрозуміє, то це "друге" завдання ніколи не буде виконане. Наша молодь говорить багато про помилки "батьків". Цій молоді - я не батько, але й сам теж не молодь, оттак "підтоптаний кавалєр середньо-

ХВАЛІМ ГОСПОДА

МІСЯЧНИЙ ДОДАТОК ТИЖНЕВИКА »БАТЬКІВЩИНА«

РІК II. СІЧЕНЬ 1947 Ч.1(10)

В ОПІКУ ПРЕЧИСТОЇ

Звертаємося до Вас, Дорогі Браття, в важній справі, що від її переведення сподіємося багато Божої ласки для нашої Церкви й нашого Народу. Ця справа - це посвята нашої еміграції Непорочному Серцю Пречистої Діви Марії.

"Покайтеся, бо приблизилося царство небесне...." "Якщо не покаєтеся, всі загинете" - читаємо у Св.Євангелії. Історія людського роду потверджує ці слова. Війни, голод і інші нещастя завжди були карою за гріхи. Щоб рятувати світ від загибелі, Боже Милосердя об'явило любов Божественного Серця Спасителя в Паре-ле-Моніяль, у Франції.

Світ був глухий на скаргу Христового Серця. Слідували кари, війни останніх століть, але там, у небі, ми маємо Нашу Матір - Пречисту Діву. Вона появлялася кількакратно в XIX.ст. й накликала людство опам'ятатися.

В 1830 році в Парижі Пречиста Діва появилася Катерині Лябуре й веліла поширити вживання медалика, що зображує Її Непорочне Зачаття,та просити в Неї помочі, словами: " О, Маріє Непорочно Зачата, молися за нас, що прибігаємо до Тебе".Два серця, вміщені на другій стороні медалика, вказують на злобу гріха, який їх ранить.

В 1836 році в Парижі Пречиста Діва доручила отцю парохові церкви Матері Божої Побідниці, щоб посвятив парохію Її Непорочному Серцю.

В 1846 році в Ля Салет Пречиста Діва плакала, бо світ зневажав Її Сина.

В Люрді, під час однієї з появ, закликала: "Покути, покути, покути!"

В 1871 році в Понтмен взивала до молитви та вказувала на кривавий хрест, що на ньому грішники знову розпинають Її Сина.

В 1876 році в Пельвуазон жалувалася дітям на злобу грішників...

Що ж на те світ? Світ мов не чув цих слів Небесної Матері. Прийшла страшна кара - світова війна в 1914 році. Повне щирої любови Серце Марії спробувало ще раз рятувати людство. В 1917 році у Фатіві, в Португалії, Марія взивала до покути, до молитви за навернення грішників і вказала на вервицю, як на засіб боротьби з пеклом. "Війна скінчиться," - перестерігала Божа Мати, - "але, якщо люди не поправляться, настане нова страшна війна."

1939 рік приніс початок нової війни, страшної своїми засобами й у своїх наслідках. Здавалося, що прийшла загибіль людству. Та ні! У Фатіні наша Небесна Мати вказала на рятунок - на Своє Непорочне Серце: "Якщо світ посвятиться Мойому Непорочному Серцю і залишить грішити, то війна закінчиться, а Моє Непорочне Серце затріюмфує, і для людей настане час миру." При цьому Пречиста Діва обіцяла, що Росія навернеться.

У Празник Непорочного Зачаття, дня 8. грудня 1942, Святий Отець Пій XII посвятив цілий світ, а Росію зокрема, Непорочному Серцю Марії, а його наслідували другі народи й держави.

Що ж ми? Нам не судилося досі сповнити цю вимогу Пречистої в нашій батьківщині. В 1943 році в"Львівських Архієпархіяльних Вістях " появилася стаття в цій справі.Напевно наші Владики думали про цю посвяту, що повинна була бути відновою посвяти України з часів Ярослава Мудрого /1037/. Але жорстокі переслідування нашої Церкви й Народу не дозволили довершити це діло.

Думали про це й перемиські Владики; видруковано молитву посвяти Непорочному Серцю Марії, яку відмовляли у травневих Богослуженнях 1946 року. Але й цьому перешкодило насильне вивезення перемиських Владик. У празник Сострадання - 28 червня 1946 - на який було визначено посвяту останніх залишків дієцезії, посвята відбулася у двох лише парохіях: одна на сході від Сяну, /село Лучиці, церква Воведення Матері Божої/, а друга на Засянні, в Перемишлі /церква Сострьдання Матері Божої/. Ці парохії вдержалися, й це неначе символізує силу опіки Непорочного Серця Марії, яке взяло в оборону нашу Церкву й наш Народ обабіч Сяну.

Одначе, чого не можна вчинити в краю, це стало нашим святим обо'вязком на чужині, а особливо тут, у Франції, де стільки разів являлася Божа Мати. Розкинені по всіх країнах світу, розчаровані в усіх надіях на земську поміч, звернім свої очі вгору, "отнюду же прийдет помощ моя", до Тієї, Яка від 1037 року являється Царицею Нашого Краю. Вправді ми не завжди були вірні посвяті Ярослава Мудрого,але милосердне Серце Марії забуде про все, якщо ми до Нього поспішимо з молитвою.

Що ж робити? Тут на чужині відновім завіт із Матірю нашого краю, відновім посвяту України Непорочному Серцю Марії.

В чому суть цієї справи? Поперше, це справа покути. Усвідомивши собі свої гріхи, треба нам тут, на чужині, зобо'вязатися направити їх нашою покутою й постановити жити зразковим християнським життям. Щоб витривати в цій постанові, треба сили. Вона міститься в молитві, а особливо в молитві на вервиці, яку Марія стільки разів поручала в час своїх появ, і яку Вона так любить. "Я є Царицею святої Вервиці" - сказала Вона у Фатіні. Вервиця - це молитва, получена з роздумуванням Тайн Віри, і тому це могутній засіб для обнови християнського життя. Вервиця - це спосіб молитви, відомий на сході від початків християнства, - це наші чотки.

В тому нам потрібна опіка і провід, що їх найдемо в Непорочному Серці Марії. Тому ми посвячуємо Йому молитву, що її склав св. Отець Пій XII. Нею ми поручаємо себе опіці й віддаємо себе під провід Небесної Матері.

Крім індивідуальної посвяти, хай поодинокі родини віддадуть себе в опіку Марії окремою молитвою. Особи віддалені від рідні хай також посвятять членів своїх родин, що перебувають далеко від них, аб Божа Мати дозволить їм колись знову об'єднатись. Цьому служитимуть окремі грамоти з молитвою посвяти родини.

Після відбуття посвяти треба працювати над сповненням її вимог.

У Парижі, в осідку нашої місії, разом із посвятою парохії, посвятимо Марії всю нашу еміграцію західньої Европи відновимо обіт, зложений приватно 24 листопада м.р.:"Що в вільному Києві збудуємо святиню Благовіщення, посвятимо її Непорочному Серцю Марії і в ній посвятимо Йому всю Україну; це буде віднова посвяти Ярослава Мудрого з 1037 року. В цій святині спочинуть Мощі нашого святого Скитальця, св.Священомученика Йосафата, а за всі зневаги світу безперервно перепрошуватиметься Евхаристійного Ісуса. Прапор вільного нашого Народу зложимо біля прапорів других вільних народів у паризькій святині Матері Божої Перемоги й на гробі св.Тереси Дитятка Ісуса, Патронки Сходу."

Дорогі Браття! В цю преважку хвилину нашої Церкви й Народу звернімся з довір'ям до Цариці Нашого Краю з проханням, щоб Вона об'єднала й визволила нас. Її Непорочному Серцю віддаймо в опіку себе, наші родини тут і в краю й тих що на засланнях, у таборах; віддаймо Їй нашу переслідувану Церкву, наш Народ! Де б'ється українське серце, хай звідтам полине молитва до Небесної Матері з проханням порятунку.Вона змилосердиться й допоможе вернутись нам, разом із мощами св.Священомученика Йосафата, в вільну українську землю й дозволить у вільній столиці відновити з цілим народом завіт князя Ярослава Мудрого, сина Хрестителя України.

о.Мітрат Перідон

ВА. ДЕРНІВСЬКА РІЗДВЯНА ВІРША

Коли славетний наш митрополит Петро Могила заснував у 1615 році в Києві Духовну Академію, то організуючи це цінне заведення, він спирався на взірці духовних шкіл Західньої Европи. Тому й перші драми церковно-шкільного театру були західнього походження. Те саме було і з сценічним виконанням. Той факт, що сценічні вказівки педагогам реторики робилися за трактатом відомого німецького єзуїта Франціска Лянга /1627/, вже дуже багато говорить.

Проте, доба від 1615 року до приходу гетьмана Богдана Хмельницького, а далі сам бурхливий час Хмельниччини й Руїни не давав підложжя для розвитку власної національної драми. До нього прийшло щойно з приходом до булави Івана Мазепи. В дев'ядесятих роках XVII ст. в церковно-шкільному театрі вже з'являються різдвяні й Великодні пасії, багато нових п'єс із життя Святих і тзв. д і я л о г і ч н и х в і р ш.

Трагедія під Полтавою /1709/ знову припинила культурне життя Академії, і щойно від 1742 року обставини на Україні почали змінюватись на краще. Тоді відновилася самостійність Київської Митрополії, замісць єпископату.Завдяки заходам Олексія Розумовського, українця, генерала-фельдмаршала й фаворита російської цариці Єлисавети Петровни, з України виведено чужі війська. 1747 року відновлюється гетьманство: брат Олексія - Кирило - стає гетьма-

ном, і українське культурне життя відроджується.

І в Могилянській Академії починається жвавіше розвиватись шкільно-театральне життя під орудою Памви Беренди. Так, у 1748 році, на приїзд графа Олексія Розумовського до Києва виставлено знаменитий різдвяний діялог Беренди, виконуваний гуртом студентів біля тридцять осіб.

Сам текст діялогу не зберігся: зберігся тільки детальний опис. Тим цінніший є для нас той факт, що вже на початку нашого століття в селі Дерново біля Камінки Струмилової, в пароха - о.Михайла Сивенького - знайдено діялогічну різдвяну й великодну вірші з численними інтермедіями.

При ближчому перегляді Дернівської вірші виявилася надзвичайна подібність її до опису різдвяної вірші Беренди. Вірша розкладена на 27 отроків, чим теж подібна до своєї попередниці. Повний її текст видрукував згодом С. Гординський між пам'ятками української драми XVII-XVIII ст.

Поновлюємо з пам'яті вислови деяких отроків:

12-й хлопець виголошує, що "Небо вихваляє Новонародженого. З небом і ми будемо вихваляти Його. Будемо молитися про вічні істини на землі: спокій, світло та корону."

13-й: "Вертеп мусить готуватися, щоб прийняти Великого Монарха. Він є післанець Вічного Царства, і ми мусимо дати Йому наш дарунок - сумління."

14-й: "Темнота втекла геть, далеко, замісць неї прийшло світло. Все створіння нехай у великій радості готується вітати Нового Гостя."

Далі розмова переноситься на ліве крило. Її починає 24-й отрок, який говорить: "Сьогодні прийшов до нас Цар Неба й землі. Ходімо всі, поклонімся Йому."

25-й: "Янголи, люди й усяка твар у великій радості падають на коліна перед тим Монархом. Ми покірно схиляємо перед Ним наші серця й самі себе приносимо Йому в дарунок."

26-й; "Нехай якнайбільше веселиться Вифлеєм і всім нам дає радісне бажання, щоб ширився спокій на землі."

27-й: "Жезл із єсеєвого кореня приносить нам спокій та спасіння."

Потім мова переходить до 2о-го отрока:"Христос народився, приніс нам вічний спокій. Впала на землю чудова рання квітка, прийшов дорогий Гість із неба."

21-й: "Христос, що символізує Предвічну Мудрість і Вічне Сонце, родився від Діви у вертепі, звільнив нас від діявольської неволі та дав землі щасливі літа."

22-й: "Різдво Предвічне є одно з найвеличніших свят на землі. В цей день усі на землі повинні радуватися!

23-й: "Новонароджений Спаситель лежить у сіні, в яслах."

По словах 23-го отрока на кон виступає наймолодший учасник Дернівської різдвяної вірші, 15-й отрок, що оповідає про свою школу, де він учиться по своїй волі:

"Ось тут і я, студентик маленький,
До науки пильненький,
З новиною ся ставлю,
Вашмосце не забавлю.
Бо давно ся готовал,
Аби з вами розмовлял.
Тільки слухайте пильно,
Повем вам неодмінно:
Христос ся нине народил
І всіх нас увеселил.
Тоє од мене приймайте,
А мні коляду давайте."

Хлопчик ставав знову до ряду отроків, а 16-й виголошував: "Славте Христа й Матір Його бо то є гідна, чесна й покірна Дівиця."

17-й: " Будемо шанувати величню Матір Діву, що дала нам великого Царя."

18-й."Його небесне світло приносить радість, навіть сумним і зажуреним людям."

19-й :"У вертепі ж - великий скарб, нехай він нам ясніє во віки."

Пізніше говорять останні з 11-ох отроків. Про те говорить дослідник, але текст їх промов не зберігся.

При глибшому розгляді Дернівської діялогічної вірші впадають у вічі такі риси: 1. загальний зміст розділюється коротенькою інтермедією 15-го отрока; його промова різко контрастує зо всією духово поважною частиною. 2.Сама вірша 15-го отрока - це перебказ вірші могилянців-школярів, що була дуже поширина серед них у XVIII ст.

У всій вірші відчувається силу т е п л а, с в і т л а й ж и т т я . Сила життя духовости світу зображена, як основний чинник нашого пов'язання з великим Сонцем Духа - Христом Спасителем.

Стоючи кожного року перед святом Христового Різдва, ми завжди зустрічаємося з напів мертвою зимовою природою. До неї лише врочистість Великого Свята. Ми прочуваємо, як Дух пробуджує нове життя. Хоч зараз ми живемо в інші часи, як за Павми Беренди, але відчуваємо те саме,що відчували в ті часи автор і виконавці Дернівської вірші. І вони й ми занурюємося в темряву Різдвяної Ночі, в її глибину, щоб там побачити Сонце Духа. Воно викликає серед темряви Різдвяної Ночі молоді паростки нового життя, щоб вони потім швидко розвинулися в новій весні. В цей мент ми відчуваємо Його перемагаючу силу духа, хоч зовнішні сили зійшли в холодну темряву. Це відчувають усі ті, що в різдвяний час згадують Сонце Духа, те Христове Сонце, що стоїть над сонцем фізичним.

ВЧЕНІ Й РЕЛІГІЯ

Апологети атеїзму /безбожництва/ говорять у своїй протирелігійній пропаганді, що "релігія - це опій для народу", що наука заперечує релігії, підриває її основи.Недовірки люблять особливо покликуватись на відомого природника Чарельза Дарвіна. Співосновник комунізму, Фридрих Енґельс, пише, що Дарвін своїми творами підірвав коріння всякої релігії... Проте вони промовчують факт, що Дарвін був не лише віруючою людиною, але й церковним старостою /титарем/. Недовірки покликуються часто на твори славного французького вченого Люї Пастера. Але вони забувають при цьому, що цей геніяльний учений, який урятував людство від жахливих наслідків недуги скаженини й який поставив науку на нові рейки, колись писав: "Я знаю багато, а вірю як бретонський селянин; коли б я знав ще більше, то вірив би, як бретонська селянка." Ці слова Пастера відносяться до віри в Бога. Пастер ніколи не соромився відмовляти публічно вервицю. А про бретонських селян говорив він тому, бо їх уважають найменш освіченою частиною населення Франції. Тим саме він хотів доказати, що наука зовсім не заперечує релігію.

В Москві мали багато клопотів з відомим у всьому світі вченим рефлексологом - Павловим. Справа в тому, що Павлов зробив чимало дослідів і відкрить у галузі тзв. "умових рефлексів", вживаючи для своїх досвідів собак. У Москві дуже радо вхопились послідів Павлова й почали пропагувати нову науку, рефлексологію, яку пізніше - там же, в Москві - осудили, як псевдо науку.Але в свій час комуністи намагалися замінити психологію рефлексологією,стараючись на основі тверджень останньої доказати, що дух взагалі не існує, що все психічне життя людини зводиться до безумовних і умовних рефлексів. Ідучи дальше, говорили, що в цій системі немає місця для Бога.

А сам Павлов? Він припинював часто свою роботу в лябораторії й ішов на Службу Божу до церкви. Цим приносив багато клопоту його звеличникам, які всюди проголошували його борцем "із релігійними забобонами". Недаром народній комісар освіти Луначарський остерігав молодь, щоб вона не наслідувала своїх професорів....

Наведені факти доказують, що проти релігії виступають не справжні вчені, а недоуки. Правдиві вчені,у своїй подавляючій більшості /згідно з обчисленнями Кнеллера - на 36о найбільших учених, тільки 14 не вірило в Бога/, ніколи не виступали проти релігії. Вони вміли розрізнити обсяг діяльности науки від засягу релігії.

Варто б, щоб і наші таборові "мудрці" застановили ся над тією справою, застановилися над станом своєї душі й пізнали правду.

МОВА ХРЕСТА

Під таким наголовком принесла недавно одна католицька газета оповідання, що його принагідно розповів один богослов - Адольф Келлер.

Раз стрінув він у Молдавії старого, окутаного в лахміття та шкіру, вівчаря. З його рамени звисала пляшка, що своєю гарбузоватою формою нагадувала ті пляшки, які продають над Йорданом паломникам. Келлер підійшов до вівчаря й узяв пляшку в руки, щоби приглянутись їй ближче. В цій хвилині наявно зворушений вівчар показав рукою спершу на пляшку, а потім на схід. Можливо, що він брав колись участь у прощі до Святої Землі і хотів тепер сказати про те. В усякому випадку виявилося, що він є віруючим християнином, але жодний із них не знав мови другого. Келлера огорнуло бажання заглянути глибше в серце цієї простої людини та знайти з нею якийсь зв'язок. Про дальший розвиток цієї події Келлер розказує так:

"Я, християнин, несподівано перехрестився й показав пальцем на небо. Вівчар зробив сейчас знак хреста на своєму чолі та на грудях. Це вистарчило. При допомозі хреста ми зрозуміли себе!

Про цю подію розказую тому, бо подібне мали змогу пережити й наші хлопці, перейшовши до англійського полону. Під час стрічі з муринами, саме при помочі хреста або медалика змогли порозуміватися, й один другого розуміли.

По хресті Спасителя вони пізнавали себе і при Його допомозі знаходили спільну мову.

З Життя церкви:

29.12.1946.р. промовляв Св.Отець перед церквою св. Петра в Римі до 25о - тисячної маси вірних. Святий Отець порушив у своїй мові справу нападу комуністів на католицьку Церкву і Отця, як Намісника Ісуса Христа. Около 28 разів одушевлені слухачі переривали промову Святого Отця, особливо в тих місцях, де Він говорив про безличний напад комуністів на Його Особу.

за додаток відповідає о.пор.В.Кордуба.

го віку", а тому можу об'єктивно сказати, що не такі то вже й великі були ці батьківські прогріхи.

Але один гріх - ота незгода й безліч усяких закордонних представництв під час нашої визвольної боротьби 1917-1921 рр. - були безперечно великим мінусом. І хай "старі" не кажуть, що вороги самі підставляли всяких Морстинів і Панейків: За час останньої війни, як німці не старались, а польського уряду створити не потрапили, хоч хотіли, дуже хотіли і з багатьма говорили; маленьких "квіслінгів" знайшли, "пань Валевскіх" теж, але треба признати, що поляки вилікувались від свого старого гріху з часів розборів і конфедерацій. Большевики теж знайшли закордонних поляків, яких відповідно використали й використовують досі, але в краю нового "підставного" президента не знайшлось. А в нашому минулому? Під час версальської конференції було аж кілька делегацій, а в Вашингтоні аж курилося від "українських дипльоматів". І все те - з вини самих "батьків".

Посол УНР у З'єдинених Державах, барон Василько докладав сл.п. Симонові Петлюрі, що першу делегацію УНР у Білому Домі прийняли гідно, й були надії на позитивну розв'язку нашої справи, але, як почали з'являтися друга, третя і т.д. місії, й усі називали себе дійсними представниками українського народу, - " американці /за образним і докладним описом подій Бароном/ накладали свої округлі окуляри, - в Европі тоді ще не знали округлих окулярів - . докладно перечитували уповноваження місій, дивились здивовано один на одного й .... дозволяли всім репрезентувати Україну в З'єдинених Державах." Дозволяли, але не звертали вже уваги на жодну з тих "місій"; вони вважали більш доцільним говорити з поляками, румунами й іншими нашими сусідами, які в Вашингтоні та в Парижі мали /бідаки!/ "тільки по одній делегації".

Так, Друже, виходить, що представництво України закордоном може бути тільки єдине; дозволь мені висловити ще й моє глибоке переконання, що те представництво є найважливішим обов'язком саме еміграції, а то тому, що:

а/ З давніх давен і досі так ведеться в усьому світі, що в різних відносинах, а в міжнародніх зокрема, обидві сторони, які зо собою зносяться й переговорюють, хочуть знати, з ким саме вони розмовляють, пертрактують і т.д. В нормальних зносинах поміж державами устійнено вже традицією початок цих зносин, устійнено, як саме мають починатись дипльоматичні зв'язки і як мають провадитись, хто, з ким та де має говорити, з чийого уповноваження. Наш революційний провід не може вислати своїх представників закордон,бо провід той уважає за потрібне й доцільне не тільки ховатись за псевдонімами /такі випадки в історії бували й бувають/, а він взагалі є незнаний нікому Ті, що боряться, вірять цьому проводові, не питаючи, з кого він складається. Але тому, що склад проводу є незнаний навіть у краю, він не може мати репрезентацію закордоном, для ведення справ у міжнародній площині /для зносин зо своєю еміграцією - може/ ніхто з чужинців не схоче говорити з кимсь, не знаючи, з ким саме говорить.

б/ Як відомо, революційний провід вирішив не емігрувати, а зостатись на терені боротьби, бо хоче нею безпосередньо керувати. Тому ясно, що провід не може, як колись Симон Петлюра, безпосередньо теж керувати працею нашої "дипльоматії", бо він знаходиться в краю, відрізаному від світу, і, просто, не може своєчасно давати дипльоматії ті чи інші вказівки. Що ж лишається?

Відповідь виринає сама собою: Репрезентація української справи закордоном мусить лежати цілковито в межах обов'язків еміграції,яка мусить бути в постійному контакті з революційним проводом у краю. Досвід показав, що наша еміграція, яка чує грунт під ногами /заокеанська/, навіть у найбільш несприятливих обставинах останньої війни зуміла гідно, доцільно й - що найважніше - офіційно репрезентувати нашу справу; в загальній міжнародній політиці вже є слідні користі цього.

Звичайно, це своє дипльоматичне завдання наші брати змогли виконати успішно теж і тому, що вислали до Сан Франціско та до Парижа не двадцять, а одну делегацію.

Але, здавалось би, що нам, отим "гольтіпакам" із Енеїди, що це не знають і не завжди сміють "поспитати, як прийдеться помирати", немає чого думати про якусь працю в тому напрямі; але так воно не є.

Ми є бідні, але ми можемо бути дуже сильні. якщо зуміємо об'єднано виступати назовні, якщо всі еміграційні клітини, партії, організації зуміють, як різні партії в хорі, різними голосами, але одну тільки й загальну мельодію співати. Я маю на думці, що вся наша еміграція мусить постійно використовувати свої приватні, професійні й інші зв'язки, представляючи українську справу так, як вирішено її представляти в еміграційному центрі: священик через християнські об'єднання, соціяліст через соціялістичні партії /приклад: візита др.Шумахера в Льондоні/, науковці, студенти, музиканти, робітники, мистці, селяни, кожний на свій лад і спосіб, залежно від того де знаходиться та з розмовляє; кожний може провадити муравлину працю закордоном, як колись провадила її Мазепинська й Петлюрівська еміграції.

Таке порозуміння відносно зовнішніх виступів мусить наступити й уже, як ми знаємо, наступило цілковито за океаном; таке ж порозуміння европейської еміграції ще не здійснилось.

До того можна додати, що найкраще та найлекше було б усій еміграції об'єднатись коло законного, бо Українським Парляментом - Трудовим Конгресом 1919 року - визнаного Уряду УНР, але це справа, на жаль, ще дальшого майбутнього. Про це говорити ще зарано, бо еміграція ще не навчилась правдиво оцінювати минувшину, об'єктивно розглядаючи плюси й мінуси праці "батьків". А шкода, бо еміграція, яка об'єдналась би коло Уряду УНР /він не обов'язково мусить складатися з тзв. "петлюрівців" чи "східняків"; важна його законність, не перервана навіть смертю С.Петлюри державна традиція/, відразу придбала б "лице" й зв'язки, бо скрізь, по всьому світу ще зостались старі дипльомати, члени колишніх місій, що 26 років перебували в різних державах, пізнали їх народ, ментальність провідних кругів, пізнали обставини, що для нас є важні, нарешті, мають знайомства, мають приятелів. Вони й досі,хоч і без важних вірительних грамот, є правдиві дипльомати й тому вони могли б легко стати осередком загальних еміграційних зусиль у кожній державі, що не находиться під владою або "впливами" Москви.

Дипльоматичні зусилля нашої европейської еміграції в сполуці із зусиллями вже узнаних американських представництв, підперті мовою гармат та кулеметів УПА в краю, безперечно матимуть наслідки тим більше, що як би не дивитись на нашу справу, крізь чорні чи рожеві окуляри, наша еміграція має лекше завдання, як наші попередники 28 років тому. В міжнародніх відносинах 54 держави вже признають Україну, як самостійну республіку, а це влекшує наше завдання настільки, що збройні зусилля в краю й дипльоматичні зусилля еміграції, як Бог поможе, мусять допровадити до того, що та"самостійність", репрезентована тепер Мануїльським, стане дійсною самостійністю.

Коли чужинці - священики, вчені, урядовці, робітники, студенти, селяни, вояки - довідаються з еміграційної преси, з публікацій і з приватних розмов із емігрантами про дійсний стан в Україні, наша справа мусить виринути на міжнародньому грунті. Коли нині ще не настав на те час, то хай знає світ про нашу долю та цікавиться нашою батьківщиною так, як цікавиться Індонезією, Суданом, чи іншими.

Праця еміграції в цьому напрямку не дасть відразу "блискучих досягнень", але вона є потрібна й необхідна. Та праця - це, власне, -друге" завдання, що його Ви вже частинно виконуєте, наскільки це дозволяють Вам обставини, але, як вийдете на волю, кожний український вояк мусить почувати себе амбасадором своєї нації та батьківщини.

Тому вже тепер, доки Ви всі ще разом, мусите узгіднювати свої погляди, формувати світогляд, поширювати свої знання з українознавства, щоби мати змогу оповісти чужинцям правду української землі.

Рахувати можемо й мусимо тільки на свої сили, але не можемо нехтувати опінію світа; особливо тепер, коли деякі справи, що раніш вирішувались виключно залізом та кров'ю, треба іноді вирішувати дебатами й голосуванням. Ніщо не робиться відразу. Коли признаємо, що кожний мусить працювати в своєму окруженні, то не є маловажною справою, як пише панночка з "Батьківщини", усвідомлення американського вояка або двох баварських робітників, бо з дрібних діл повстає велика справа.

З сучасних подій бачимо, що громадська думка на Заході /в західньому бльоку, як тепер усе частіше висловлюється преса/ є так поважним чинником, що від настроїв громадянства залежать ті або інші посунення влади, не тільки в краю, але й на міжнародніх конференціях. А громадська думка складається саме з суми думок "баварських робітників", "американських вояків".Тому й варто "освідомлювати". Тільки не треба тих освідомлень називати "досягненнями"; це правда, як правда й те, що ми любимо, щоб нас хвалили, любимо самі себе хвалити й часто дрібні справи підносимо до категорії справ першорядної ваги; " не вміємо правильно оцінювати вартости", як пише п.О.З.

Ну, годі, вже змучився писати, а Ти, Друже, мабуть змучився читати. Другим разом напишу про "третє" завдання еміграції, а тепер

бувай здоровий

Твій Старий.

ЩО НОВОГО В СВІТІ

ОГЛЯД ПОДІЙ

Свята Різдва Христового та Нового Року спричинили деяку передишку в політичному житті Европи, й тільки там, де сягають впливи Совітів життя плило "звичайним руслом".

Китай.

Мимо, що горожанська війна в Китаї офіційно закінчилась, доходить там постійно до гострих сутичок між урядовими військами і комуністичними збройними силами. Останньо бої посилилися в цілому краю та проходять зо змінними успіхами. У східніх провінціях перевагу здобули урядові війська, натомість в околицях міст Тієнсін і Пейпінг ситуація змінилась до того степеня в користь комуністичних військ, що головнокомандуючий військами уряду рішився скликати на надзвичайну нараду всіх військових провідників, з метою обговорити справи оборони довірених теренів.

Провідники Соціял-демократичної Партії Китаю звернулися до уряду з пропозицією вислати ще один заклик до китайських комуністів і китайської Демократичної Ліги, щоби вони згодилися взяти участь у зорганізуванні коаліційного уряду, з тим, що їм буде прислуговувати право вносити поправки до конституції з дня 24.грудня м.р. Тим часом провідник Демократичної Ліги заявив недавно, що його партія на жодні уступки не піде й не братиме участи в реорганізації уряду. Вони гостро скритикували ставлення президента Трумана до політики Китаю, й кинули Америці обвинувачення, що вона

помагає військам уряду. За комуністичними даними, Америка останніми часами вислала до Китаю посилки, у загальній вартості 400 мільйонів долярів.

Франція.

Ще недавно закінчились у Франції одні, а вже приготовляються до других виборів. Тим разом Франція вибиратиме нового президента. Покищо французький уряд, під проводом премера Блюма веде далі французькі інтереси.

Новий уряд старається якнайскоріше наладнати життя молодої республіки, так внутрішнє як і зовнішнє. Першим кроком для полегшення господарського життя було 5 % обниження цін на всі продукти. Наладнується також взаємини з іншими державами, а це позначилося передусім у підписанні нового торговельного договору з Італією.

Договір передбачає виміну товарів, яких вартість перевищає вартість товарів попереднього договору ка 7 мільярдів лірів.

У заглибині Саар, французька влада видала ряд нових зарядженьь, і, здається, плянує її влучення до Франції. Такі думки потверджує факт підписання французько-саарської митної унії.

Французи перенесли до басейну Саар ряд фабрик Боша й на домагання пояснень у цій справі зо сторони Англії відповіли, що сталось це виключно на бажання самої німецької влади.

В заглибині загострилася поліційна контроля і, згідно з найновішим французьким розпорядком, мешканці Саари не сміють покидати свої місця замешкання на-довше як на три дні, а до округи Саари приїздити можуть тільки ті особи, які мають там рідню. Розпорядження пояснюється тим, що французький уряд хоче в цей спосіб запобігти нелегальному перевоженню товарів і знищити чорний ринок.

Палестина.

По кількатижневій перерві, у Палестині розгорілися знову бої. До Льондону має незабаром приїхати високий комісар для Палестини й провести відповідні переговори.

Жидівські терористи заатакували головну британську квартиру й англійські залоги, що стоять у Палестині, стоять від того часу в боєвій готовості.

Нова терористична акція викликала обурення не тільки серед англійців, але й серед арабів. Провідник арабів у Палестині видав проклямацію, в якій закликає до чинного спротиву "сіоністичній інвазії на Палестину". Проклямація зазначує, що Палестина з давен-давна є арабським краєм і таким мусить залишитися.

Цікаво, як цю справу вирішить на конференції Англія. Бо жиди зо своєї сторони мають такі самі претенсії, як і араби. В кожному разі, справа цікава й вимагає можливо скорої розв'язки. Сподіємося, що Новий Рік принесе скоріший розвиток подій, і то в цідому політичному житті Европи.

Всім тим, хто з нагоди Христового Різдва переслав нам святочні побажання, складаємо цією дорогою наше щире

"Спасибіг!"

Редакція.

Дешева почесть.

Болгарський король Борис III незадовго перед своєю смертю одержав від Гітлера звання маршала німецької армії та золоту маршалківську булаву. За цю булаву, виготовлену з золота та прикрашену самоцвітами, болгарський уряд мусів заплатити 4 мільйони левів. Скінчилося тим, що "наці" забрали гроші, але булави королеві Борисові не дали.

Фільм про Еву Браун.

Відома німецька фільмова артистка Лені Ріфенсталь недавно відповідала перед судом за свою націстівську діяльність. Суд її виправдав. Ріфенсталь написала свої спогади, в яких м.ін. говорить, що Геббельс доручив був їй паралізувати вплив Еви Браун на Гітлера. Ці спогади купило одне амер. видавництво за 3 000 долярів.

ЧАСИ ЗМІНЯЮТЬСЯ

З запорошеної стирти пожовклих листів вибрав я чотири. Четири, що так скажу, унікати. Писав їх мій добрий /із тих правдивих!/ приятель. Найновіший із них /листів, не приятелів/ - кремової барви; несе від нього дискретним запахом ... "Nuit de Paris... Адресований старанно, майже каліграфічно. Впрочому, так, як і ці три давніші, тільки тамті втратили вже дещо з первісної барви й запаху.

Укладаю їх дбайливо один коло одного, черговий докладно прочитую...

- -

Львів, 31.12. 1943.

Мій Дорогий Друже й Приятелю, геройський нащадку бравурних козаків!

На порозі Нового Року складаю Тобі найщиріші бажання всього найкращого!

Будь героєм, о, Герою, в тих жорстоких переломових часах! Хай твоя грудь твердшою буде від криці, а серце хай перевищить відвагою львине! Хай правиця Твоя озброєна громить триклятущу ..... /тепер нецензурна й недемократична назва аліянта аліянтів - Орс./, як Давид Голіята!!!

Ми, - ще цивільна молодь - авангард науки, студіюючи, продовжуємо та скріплюємо Ваше рам'я. Будьте певні та спокійні: Ми - з Вами!

Твій
все той самий друг і приятель
Слав

П.С. Найдальше за місяць їду до Дивізії, на старшинський курс. Вибач, що обіцяних папіросів не прислав, але вже двічі накрили мене в дорозі з Кракова й усе відобрали. С.

- -

От приятель! Брат - не приятель!

- -

Відень, 31.12. 1944.

Дорогий Друже й Герою Абсурду!

З Новим Роком складаю сердечні бажання "Alles Gute!!!" Маю Надію, що боротьба в новім році піде Вам краще. Пам'ятай, що тепер треба молитись більш до Меркурія, чим до Марса.

Твій
Слав

П.С. Дякую за Bescheinigung. Тільки йому завдячую, що мені вдалось евакуватись з цілою родиною. Будь свій хлоп і вистарай мені Reisebewilligung на Краків - Прага - Відень. Ти знаєш, кожний хоче жити... Не забуду Тобі того. С.

- -

Не забуде дружок!

- -

Інсбрук, 31.12. 1945.

Щасливого Нового Року бажає
С.

П.С. Працюю в УНРРА. Жити досить тяжко. Правдоподібно на другий тиждень куплю авто. А з Вами, що зроблять? Хіба Сам признаєш, що то було божевілля... Зрештою, покищо не пиши, бо моя адреса непостійна. С.

- -

Не забуь брат найсердечніший. Написав.

- -

Мюнхен, 31.12. 1946.

Prost Neu Jahr! How do you do ??? Вибач, що письмо таке, але я дещо під гумором. С key!
Сл.

П.С. Студіюю. Нам же треба інтелігенції! Може напишу колись більше, але тепер спішуся до одної кмайпини, на сильвестрову бібу. Буде незгіршої марки "віски", свої дівчата - Данка, Любка, Марійка, Оля, Надя, Ірка. /Ірка показалася справді своя дівчина! Дивуюся, чому я сміявся колись з Тебе, як Ти за нею бігав.../
Чи це правда, що Вас засудили на 10 років робіт і вишлють до Африки? Дуже мені Вас жаль.

- -

От лист! Листочок - не лист! А який пахучий... Nuit de Paris... Зразу пізнати, що від приятеля. Так, так. Часи змінюються, але приязнь таки безсмертна!!!

В КРИВОМУ ДЗЕРКАЛІ .....

Новорічний сон полоненого....